

НАПРЯМИ ВДОСКОНАЛЕННЯ ЗАКОНОДАВСТВА, ЩО СТОСУЄТЬСЯ СПРАВЛЯННЯ СУДОВОГО ЗБОРУ В УКРАЇНІ

ВОЛІК В'ячеслав Вікторович – здобувач Київського міжнародного університету

20 січня 2006 р. Президентом В.Ющенко підписаний Указ "Про затвердження Плану заходів із виконання обов'язків та зобов'язань України, що випливають з її членства в Раді Європи" № 39 [1], а 20 березня 2006 р. - № 242 "Про затвердження Плану заходів на 2006 р. щодо вдосконалення судового устрою та забезпечення справедливого судочинства в Україні відповідно до Європейських стандартів" № 242 [2], в яких йдеться про те, що Міністерство фінансів, Міністерство юстиції, Державна судова адміністрація зобов'язані розробити і подати проект закону про судовий збір, в якому передбачити розміри, порядки сплати збору та звернення до суду (замість державного мита), а також направленні коштів від цього збору на фінансування функціонування судів і діяльності суддів.

На виконання цих Указів було розроблено проект закону "Про судовий збір" № 2378 (надалі - Проект) [3], який подано на розгляд Кабінету Міністрів України.

9 лютого 2007 р. Верховна Рада України прийняла постанову "Про прийняття за основу проекту Закону України "Про судовий збір" № 662-V від 09.02.2007 р. [4], поданий Кабінетом Міністрів України, і відповідно доручила Комітету Верховної Ради України з питань правосуддя доопрацювати зазначений законопроект з урахуванням зауважень і пропозицій суб'єктів права законодавчої ініціативи та внести його на повторний розгляд Верховної Ради України. Проте відтоді рух з доопрацювання та прийняття розробленого закону фактично припинився. Тобто, "де юре" судового збору як загальнообов'язкового платежу ще не існує.

З іншого боку, 1 січня 2005 р. набув чинності Кодекс адміністративного судочинства України

(надалі - КАСУ) [5], у главі 7 ст. 87 якого зазначається, що судові витрати по адміністративних справах складаються із судового збору та витрат, пов'язаних з розглядом справ, а розмір та порядок сплати судового збору повинні бути встановлені спеціальним законом. Таким чином, "де факто" судовий збір в українському законодавстві вже існує, хоча механізм його сплати ще тільки розробляється. Отже, нормативне врегулювання справляння судових зборів на сьогодні набуває неабиякої актуальності.

Державному миту - платі за послуги суду, або інакше судовому збору (термін, що почав вживатися у працях науковців останнім часом), як податковому платежу, приділяли увагу такі вчені, як Белкін М.Л., Домбругова А.П., Лемешко Л.Н., Білоусов Ю.В., Воронова Л.К., Пришва Н.Ю., Пацурківський П.С. та інші. Проте вони розглядали його в системі інших платежів і не зосереджувалися на проблемах нормативного забезпечення на сучасному етапі. Саме недостатність дослідження судових зборів зумовили вибір теми статті, постановку мети і завдань дослідження.

Метою статті є проведення аналізу законодавства, що на сьогодні врегульовує справляння судових зборів та внесення пропозицій щодо його вдосконалення.

Для досягнення цієї мети нами поставлені наступні завдання:

- розглянути, охарактеризувати нормативно-правові акти, що врегульовують порядок справляння судових зборів;

- визначити проблемні питання, що існують у правовому регулюванні справляння судового збору та запропонувати науково обґрунтовані варіанти їх вирішення.

Відповідно до п.3 ст. VII Прикінцевих та пере-

Банківське та фінансове право

хідних положень КАСУ до набрання чинності законом, який регулює порядок сплати і розміри судового збору, судовий збір при зверненні до суду сплачується у порядку і розмірах, встановлених законодавством для державного мита, тобто відповідно до Декрету Кабінету Міністрів "Про державне мито" від 21 січня 1993 р. № 7-93 [6].

Аналогічний стан склався і у цивільному судочинстві. Згідно ст. 79 Цивільного процесуального кодексу України (надалі - ЦПКУ) судові витрати складаються з витрат, пов'язаних з розглядом справи та судового збору, проте за відсутності нормативного закріплення цього платежу та відповідно п.5 розділу XI Прикінцевих та перехідних положень Цивільного процесуального кодексу України до набрання чинності законом, який регулює порядок сплати і розміри судового збору, судовий збір при зверненні до суду сплачується у порядку і розмірах, встановлених законодавством для державного мита, тобто врегульовується всім же Декретом [7].

У господарському процесі навпаки - судові витрати складаються з державного мита та сум, що підлягають сплаті за проведення судової експертизи, призначеної господарським судом, витрат, пов'язаних з оглядом та дослідженням речових доказів у місці їх знаходження, оплати послуг перекладача, адвоката, витрат на інформаційно-технічне забезпечення судового процесу та інших витрат, пов'язаних з розглядом справи (ст. 44 Господарсько-процесуального кодексу України (надалі - ГПКУ) [8]).

Таким чином в Україні склалася ситуація, коли в нормативних актах, що регулюють судові витрати в різних видах судочинства, неоднаково визначається один і той же платіж - плата за звернення до суду. У цивільному та адміністративному судочинстві він носить назву судового збору, а в господарському - державного мита. При цьому нормативного акту, який би визначав, що являє собою судовий збір та встановлював порядок його стягнення, на сьогодні в Україні немає, тому у цивільному та адміністративному процесі при стягненні плати за звернення до суду застосовуються норми, що врегульовують стягнення державного мита.

Навіть у спеціальному законодавстві, яким визначено види податків і зборів, що справляються на території нашої держави не йдеться про судовий збір. Так, Закон України "Про систему оподаткування" не містить такого податкового платежу як судовий збір, проте п. 6 ч. 1 ст. 14 цього ж нормативного акту встановлює такий обов'язко-

вий платіж як державне мито, що має значення загальнодержавного збору [9].

У главі 41 проекту Податкового кодексу України, запропоновано вивести судовий збір із категорії державного мита і виділити його в окремий платіж [10]. В основу відповідного розділу проекту Податкового кодексу покладені норми проекту Закону України "Про судовий збір".

Із викладеного зрозуміло, що фактично на сьогодні справляння судового збору в Україні регулюється законодавством, що стосується державного мита. При цьому норми правових актів, які регламентують саме справляння державного мита, не приведені до єдиної, внутрішньо погодженої системи, незважаючи на тривалий термін його існування.

Основний нормативно-правовий акт, що врегульовує порядок стягнення державного мита - Декрет Кабінету Міністрів "Про державне мито" від 21 січня 1993 р., має суттєві недоліки. По-перше, це не закон, а підзаконний акт, по-друге - він багаторазово змінювався і доповнювався, по-третє - він не єдиний нормативний акт, що регулює стягнення державного мита.

Так, крім згаданих вище КАСУ, ЦПК та ГПК, стягнення державного мита (лише у тій його частині, що стосується судових зборів) регулюється іншими підзаконними нормативними актами, що на наш погляд ускладнює процедуру їх вирахування та сплати. В.О. Вишнівецька навіть пропонувала провести їх офіційну консолідацію - упорядковане об'єднання розрізнених правових норм за ознакою стягнення державного мита в єдиний збірник у логічному зв'язку і послідовності з одночасним "чищенням" змісту їх норм відповідно до їх нової редакції, яка сприяла б своєчасній оцінці якості правових норм і обсягу правового регулювання, усуненню неузгодженості правових норм, встановленню і заповненню прогалів у юридичній регламентації суспільних відносин [11, с. 121].

Вказана думка має право на існування, бо крім згаданого вище Декрету порядок стягнення державного мита в судах регулюється нормативними актами різних галузей права:

- фінансового - Інструкцією про порядок нарахування і стягнення державного мита, затвердженою наказом Головної державної податкової інспекції № 15 від 22 квітня 1993 р., де конкретизується порядок сплати державного мита [12];

- конституційного - Законом України "Про Конституційний суд України" від 16 жовтня 1996 р. № 422/96-ВР, у якому відмічається, що в разі звернення до Конституційного суду державне мито не

Ю. С. Савченко
Антонісова Л.В.

сплачується, але у випадку зловживанням цим правом, Конституційний Суд України після прийняття рішення про відмову у відкритті провадження у справі може прийняти рішення про стягнення з суб'єкта права на конституційне подання, конституційне звернення державного мита у розмірі, встановленому законом [13];

- господарського - Законом України "Про відновлення платоспроможності боржника та визнання його банкрутом" від 30 червня 1999 р., де у ст. 13 встановлюється порядок сплати державного мита в разі порушення справи про банкрутство [14];

- цивільного - Законом України "Про внесення змін у деякі законодавчі акти України щодо обов'язкового соціального страхування" від 16 квітня 2003 р. № 429-IV, де п. 34 ч. 1 ст. 4 було внесено зміни до Декрету щодо встановлення пільг зі сплати державного мита для органів державного і соціального страхування [15];

- адміністративного - постановою Верховного Суду України "Про практику розгляду справ по скаргах на рішення про дії чи бездіяльність органів державної влади, органів місцевого самоврядування, юридичних, посадових і службових осіб у сфері управлінської діяльності, що порушують права і свободи громадян" від 3 грудня 1997 р. № 13, де встановлюються вимоги про сплату державного мита за надання таких скарг [16] тощо.

Незважаючи на велику кількість законів та інших нормативних актів, що врегульовують особливості справляння державного мита у судах, в цілому ефективність законодавства у цій сфері знизилася, бо у зв'язку з нескінченими поліпшеннями та новаціями, саме законодавство ускладнилося, йому притаманна значна розгалуженість, недостатня адекватність реальній ситуації та взаємна суперечливість.

Неузгодженість існуючих нормативно-правових актів, їх уривчастість згодом призводить до хвилі нового законодавства, що "латає" правові проломи. Непоодинокі випадки, коли норми законів роз'яснюються чи починають діяти лише після прийняття правових актів міністерств чи відомств. Так, Лист Вищого господарського суду України "Про державне мито" від 27 січня 1999 р. № 01-8/603 роз'яснив порядок стягнення державного мита відповідно до вимог Закону України "Про внесення змін у Декрет Кабінету Міністрів України" від 18 листопада 1999 р. [17]; Лист Вищого господарського суду України "Про внесення доповнення до Декрету Кабінету Міністрів України "Про державне мито" від 2 квітня 1996 р.

№ 01-8/137 вносить доповнення до Декрету Кабінету Міністрів України "Про державне мито" і розширює перелік пільг щодо його сплати для громадян за позовами про відшкодування збитку, заподіяного неповерненням у термін грошових і майнових внесків [18] тощо.

Таким чином, до негативних тенденцій у правовому регулюванні справляння державного мита можна віднести: 1) відсутність закону, що врегульовує стягнення судових платежів; 2) наявність великої кількості нормативних актів, спрямованих на справляння державного мита; 3) правові колізії та прогалини у нормативному регулюванні стягнення державного мита; 4) існування відомчої нормотворчості - доповнення та роз'яснення законів та підзаконних актів документами відомств та міністерств.

Однак складність цієї ситуації не дає підстав для винятково песимістичних прогнозів стосовно подальшої долі судових платежів. Необхідно розібратися в перспективах розвитку нормативної системи цих платежів.

На наш погляд, прогрес у правовому регулюванні справляння судових зборів полягатиме не лише у розробці нового нормативного акту, але й в упорядкуванні та систематизації наявного нормативного матеріалу, скасуванні та відміні норм, що є суперечливими, запозиченні вдалих елементів з одного нормативного акту до іншого.

У той же час прийняття Закону України "Про судовий збір", який враховуватиме досвід чинного законодавства, упорядкує і систематизує наявний нормативний матеріал, може забезпечити справжню новизну та революційні зміни в правовому регулюванні справляння судових платежів. Наявність у системі регулювання судового збору лише одного нормативного акту - закону, замість невизначеної кількості правових актів, сприятиме прозорості стягнення цього збору. Хоч надходження від судового збору до бюджету не значні, але в умовах фінансової кризи, вони можуть відіграти не аби яку роль при формуванні доходної частини вказаного фонду коштів. Тому для вдосконалення правового регулювання справляння судового збору необхідно: якнайшвидше прийняти Податковий кодекс, в якому судовий збір визначається як загальнодержавний платіж; доопрацювати законопроект "Про судовий збір" та ввести його в дію; після прийняття вищевказаних нормативних актів у ст.44 ГПК внести зміни, зокрема термін "державне мито" замінити на "судовий збір".

Література

1. Про затвердження Плану заходів із виконання обов'язків та зобов'язань України, що випливають з її членства в Раді Європи: Указ Президента від 20 січня 2006 р. № 39// <http://www.gdo.kiev.ua/files/db.php?god=2006&st=143>

2. Про затвердження Плану заходів на 2006 р. щодо вдосконалення судового устрою та забезпечення справедливого судочинства в Україні відповідно до Європейських стандартів: Указ Президента від 20 березня 2006 р. № 242// <http://zakon.nau.ua/doc/?code=242/2006>

3. Про судовий збір: Проект закону № 2378// http://gska2.rada.gov.ua/pls/zweb_n/webproc4_2?id=&pf3516=0891&skl=7

4. Про прийняття за основу проекту Закону України "Про судовий збір" № 662-V від 09.02.2007 р.: Постанова Верховної Ради України від 9 лютого 2007 р. № 622-V// <http://www.lawua.info/jurdata/dir128/dk128407.htm>

5. Кодекс адміністративного судочинства України: Закон України від 6 липня 2005 р. № 2447// Відомості Верховної Ради. - 2005. - № 35-37. - Ст. 446.

6. Про державне мито: Декрет Кабінету Міністрів України від 21 січня 1993 р. № 7-93// Відомості Верховної Ради. - 1993. - № 13. - Ст. 113.

7. Цивільно-процесуальний кодекс України: Закон України від 18 березня 2004 р. № 1618-IV// Відомості Верховної Ради. - 2004. - № 40-41, 42. - Ст. 492.

8. Господарсько-процесуальний кодекс України: Закон України від 6 листопада 1991 р. № 1798-XII// Відомості Верховної Ради. - 1992. - № 6. - Ст. 56.

9. Про систему оподаткування: Закон України від 25 червня 1991 р. № 1251-XII// Відомості Верховної Ради. - 1991. - № 39. - Ст. 510.

10. Податковий кодексу України: Проект закону від 14 березня 2008 р. № 2215// http://gska2.rada.gov.ua/pls/zweb_n/webproc4_1?id=&pf3511=31993

11. Вишневецкая В.А. Нормативное регулирование государственной пошлины в Украине // В

сборнике тезисов выступлений по итогам круглого стола, посвященного 75-летию академика Н.И. Химичевой (2 - 3 октября 2003) "Федеральные и региональные аспекты финансового права" /Под ред. Е.В. Покачаловой. - Саратов: Изд-во ГОУ ВПО "Саратовская государственная академия права", 2004. - С. 96 - 97.

12. Інструкція про порядок нарахування і стягнення державного мита: Наказ Головної державної податкової інспекції № 15 від 22 квітня 1993 р.// <http://www.dpa.dp.ua/print.phtml?l1=4&l2=35&l3=6727>.

13. Про Конституційний суд України: Закон України від 16 жовтня 1996 р. № 422/96-ВР // Відомості Верховної Ради. - 1996. - № 49. - Ст.272.

14. Про відновлення платоспроможності боржника та визнання його банкрутом: Закон України від 30 червня 1999 р. № 2343-XII // http://search.ligazakon.ua/l_doc2.nsf/allDocWWW/146770C1E0502DE442256465006935FE?OpenDocument&ed=1999_11_18

15. Про внесення змін у деякі законодавчі акти України щодо обов'язкового соціального страхування: Закон України від 16 квітня 2003 р. № 429-IV / Офіційний вісник України. - 2003. - № 6. - Ст. 211.

16. Про практику розгляду справ по скаргах на рішення про дії чи бездіяльність органів державної влади, органів місцевого самоврядування, юридичних, посадових і службових осіб у сфері управлінської діяльності, що порушують права і свободи громадян: Постанова Верховного Суду України від 3 грудня 1997 р. № 13// <http://zakon.rada.gov.ua/cgi-bin/laws/main.cgi?nreg=v006p710-97>.

17. Про державне мито: Лист Вищого господарського суду України від 27 січня 1999 р. № 01-8/603// http://www.arbitr.gov.ua/practic.php?sub_section=1&doc_yy=1999

18. Про внесення доповнення до Декрету Кабінету Міністрів України "Про державне мито": Лист Вищого господарського суду України від 2 квітня 1996 р. № 01-8/137// http://www.arbitr.gov.ua/practic.php?sub_section=1&doc_yy=1996

В.С.Скорош
Антоніва Л.В.
ПРИВАТНОМ
ЗІДНО
Антоніва

НАШЕ OUR ПРАВО LAW

Науково-практичний журнал
з проблем конституційного,
цивільного, кримінального,
екологічного та інших галузей
права

Засновник журналу:

КИЇВСЬКИЙ МІЖНАРОДНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
KYIV INTERNATIONAL UNIVERSITY

ЗАХІДНО-РЕГІОНАЛЬНА АСОЦІАЦІЯ КЛУБІВ ЮНЕСКО
WEST REGIONAL ASSOCIATION OF UNESCO CLUBS

АКАДЕМІЯ ПРАВОВИХ НАУК УКРАЇНИ
THE ACADEMY OF LEGAL SCIENCES OF UKRAINE

ВЕРХОВНИЙ СУД УКРАЇНИ
SUPREME COURT OF UKRAINE

ГЕНЕРАЛЬНА ПРОКУРАТУРА УКРАЇНИ
GENERAL PROSECUTOR'S OFFICE OF UKRAINE

МІНІСТЕРСТВО ЮСТИЦІЇ УКРАЇНИ
MINISTRY OF JUSTICE OF UKRAINE

Свідоцтво про державну
реєстрацію:

Серія КВ №2878

Постановою президії ВАК України за №1-05/6 від
11.06.03р. журнал включений до переліку наукових
видань, в яких публікуються основні результати
дисертаційних робіт

Друкується за ухвалою Вченої Ради
Київського міжнародного університету

**виходить
щоквартально**

Dr. Serhiy...
...
З ОРИГІНАЛОМ
ЗГІДНО

49, вул. Львівська,
Київ, Україна, 03179
E-mail: np9907@mail.ru

тел. +38 067 9289123, +38 050 2977758
+38 097 8359807
+38 (044) 424-90-20 дод. 173

Редакційна колегія:

Editorial board

Головний редактор:

Editor-chief

Кузнєцов Є.В. (Kuznetzov G.)

Заступник головного редактора:

Depute editor

Кузнєцов В.Ф. (Kuznetzov V.)

Яковина М. М. (Yakovyna M.) ◆

Відповідальний секретар:

Responsible secretary

Мельник О.М. (Melnik L.) □

Бандурка О.О.	(Bandurka O.)	□
Волков В.Д.	(Volkov V.)	◆
Давиденко Л.М.	(Davudenko L.)	□
Журавський В. С.	(Guravskiy V.)	□
Ільков В.В.	(Ilkov V.)	◆
Кириченко Ю.М.	(Kyrychenko J.)	◆
Коваленко В.В.	(Kovalenko V.)	□
Конопальов В.В.	(Konopliov V.)	□
Костицький М.В.	(Kostizkiy M.)	□
Литвак О.М.	(Lytvak O.)	□
Мельник М. І.	(Melnik M.)	□
Нор В.Т.	(Nor V.)	□
Пономаренко Г.О.	(Ponomarenko G.)	□
Рябченко О.П.	(Ryabchenko O.)	□
Савченко А.В.	(Savchenko A.)	□
Тацій В.Я.	(Tatsyi V.)	□
Тіщенко М.М.	(Tishchenko M.)	□
Хачатурян Х. В.	(Khachaturian K.)	□
Черновецький Л.М.	(Chernovetskiy L.)	◆
Ярмиш О.Н.	(Yarmish O.)	□

Символами позначено:

доктор наук, (Doctor of Science); □
кандидат наук (Candidate of Science) ◆

Макет, дизайн та верстка

Василь Герман (V. Herman)

Коректура

Лариса Лесишин (L. Lesyshyn)

Редакційна рада

/ Editorship /

Голова ради

/Chief of the editorship/

Бандурка О.М. (Bandurka O.) □

Заступник голови ради

Савченко Л.А. (Savchenko L.) □

Ануфрієв М.І.	(Anufriev N.)	□
Государський В.Ф.	(Gosudarskiy V.)	
Годєцький І. Ю.	(Godezkiy I.)	◆
Грицак В. М.	(Grytsak V.)	◆
Куйбіда В.С.	(Kuybida V.)	□
Левицький Т.І.	(Levitskiy T.)	◆
Левченко К. Б.	(Levchenko K.)	□
Лукашова Н.П.	(Lukashova N.)	
Матоліч С.В.	(Matolych S.)	
Мамутов В.К.	(Mamutov V.)	□
Назаров В.В.	(Nazarov V.)	◆
Онопенко В. В.	(Onopenko V.)	◆
Опришко В.Ф.	(Opryshko V.)	□
Петков В.П.	(Petkov V.)	□
Портнов А. В.	(Portnov A.)	◆
Сташис В.В.	(Stashis V.)	□
Суцєнко В.Д.	(Sushenko V.)	◆
Фріс П.Л.	(Fris P.)	□
Хавронюк М.І.	(Havroniuk V.)	◆
Черепій П.М.	(Cherepiy P.)	◆
Шемшученко Ю.С.	(Shemshuchenko U.)	□
Шишка Р.Б.	(Shishka R.)	□
Шкляр Л.Є.	(Shkliar L.)	□

Інформаційно-технічний відділ:

Андрій Шишко (Shishko A.)
Дмитро Шапочкін (Shapochkin D.)

Ін. секретар
Лариса Лесишин
ВІСНИКОМ
ЗГІДНО

ЗМІСТ

КРИМІНАЛЬНЕ ПРАВО, КРИМІНАЛЬНИЙ ПРОЦЕС ТА КРИМІНАЛІСТИКА

ЛИТВАК О.М.
ЩОДО УДОСКОНАЛЕННЯ ДІЯЛЬНОСТІ ДЕРЖАВНОЇ
КРИМІНАЛЬНО-ВИКОНАВЧОЇ СЛУЖБИ УКРАЇНИ 5

САВЧЕНКО А.В.
ЯКИМ БУТИ КРИМІНАЛЬНО-ПРАВОВИМ ЗАХОДАМ БЕЗПЕКИ В УКРАЇНІ? 9

АЛЕКСЕЄВ О.О., ЧОРНОУС Ю.М.
ЗАСТОСУВАННЯ НАУКОВО-ТЕХНІЧНИХ ЗАСОБІВ З МЕТОЮ ПОДОЛАННЯ
ПРОТИДІЇ РОЗСЛІДУВАННЮ ЗЛОЧИНІВ 13

КУЗНЕЦОВА Л.О.
ВИЗНАЧЕННЯ ОЗНАК СУБ'ЄКТИВНОЇ СТОРОНИ ХУЛІГАНСТВА ЗА КРИМІНАЛЬНИМ
ЗАКОНОДАВСТВОМ ОКРЕМИХ ЗАРУБІЖНИХ КРАЇН 17

СІЛЕНКО В.В.
ПОКАРАННЯ ЗА КОНТРАБАНДУ 22

КОРУЛЯ І.В.
ДОСВІД ПОПЕРЕДЖЕННЯ ТА ПРИСІЧЕННЯ КОРУПЦІЇ В ЗАРУБІЖНИХ КРАЇНАХ 26

МОРОЗ О.А.
КРИМІНАЛЬНО-ПРАВОВІ АСПЕКТИ СТАТУСУ
ПРАЦІВНИКА ПОДАТКОВОЇ МІЛІЦІЇ 31

КВАСНЕВСЬКА Н.Д.
СУБ'ЄКТИВНА СТОРОНА ПОСТАНОВЛЕННЯ СУДДЕЮ ЗАВІДОМО
НЕПРАВОСУДНОГО ВИРОКУ, РІШЕННЯ, УХВАЛИ АБО ПОСТАНОВИ 35

ЗІНЧЕНКО В.
КОНФІСКАЦІЯ: СПОСІБ "ЛЕГАЛЬНОГО" ГРАБЕЖУ ЧИ ЗАСІБ
ЛЕГАЛЬНОГО НАПОВНЕННЯ БЮДЖЕТУ 42

ЦИВІЛЬНЕ, ПІДПРИЄМНИЦЬКЕ, ГОСПОДАРСЬКЕ ТА ТРУДОВЕ ПРАВО

БРОВІЙ А.А.
ТРУДОВИЙ ДОГОВІР: ПОНЯТТЯ ТА ЗМІСТ 22

КОТВИЦЬКИЙ І.О.
РОБОТОДАВЕЦЬ ЯК СТОРОНА КОЛЕКТИВНОГО ДОГОВОРУ 50

ЯЦЕНКО Т.П.
ДЕЯКІ ПИТАННЯ ЩОДО ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ МЕХАНІЗМУ ЗАХИСТУ
СЛУЖБОВО-ТРУДОВИХ ПРАВ ПРАЦІВНИКІВ ОВС УКРАЇНИ 53

Ін. са...
ОРИГІНАЛОМ
Відно
[Signature]

ГУТНИК В.В.
ВИЗНАЧЕННЯ ПОНЯТТЯ "УЧАСНИКИ МІЖНАРОДНИХ ЗБРОЙНИХ КОНФЛІКТІВ" 57

ЛИСЕНКО В.В.
НОРМАТИВНО-ПРАВОВЕ РЕГУЛЮВАННЯ ДОГОВОРУ БАРТЕРА
ЯК ЗОВНІШНЬОЕКОНОМІЧНОГО ДОГОВОРУ (ТЕЗИ) 63

БАНКІВСЬКЕ ТА ФІНАНСОВЕ ПРАВО

ШЕЙБУТ Д.В.
ЧИННИКИ ТА ШЛЯХИ ПОДОЛАННЯ ЕКОНОМІЧНОЇ КРИЗИ 65

МОНАЄНКО А.О.
ОРГАНІЗАЦІЯ, ФОРМИ І МЕТОДИ ФІНАНСУВАННЯ ВИДАТКІВ БЮДЖЕТУ 68

ВОВКОВА О.О.
ФІНАНСОВА ДІЯЛЬНІСТЬ ПІДПРИЄМСТВА 73

ВОЛК В.В.
НАПРЯМИ ВДОСКОНАЛЕННЯ ЗАКОНОДАВСТВА, ЩО СТОСУЄТЬСЯ
СПРАВЛЯННЯ СУДОВОГО ЗБОРУ В УКРАЇНІ 77

КОВАЛЕНКО А.А.
КОНТРОЛЬНІ ПОВНОВАЖЕННЯ ОРГАНІВ ДЕРЖАВНОГО КАЗНАЧЕЙСТВА УКРАЇНИ ЩОДО
МІСЦЕВИХ ФІНАНСІВ: СУТНІСТЬ ТА ПРОБЛЕМИ ПРАВОВОГО ЗАКРІПЛЕННЯ 81

РУДЕНКО В.В.
МІСЦЕВИЙ БЮДЖЕТ – ОСНОВА ФІНАНСОВОЇ БАЗИ ОРГАНІВ МІСЦЕВОГО САМОВРЯДУВАННЯ 87

ЕКОЛОГІЧНЕ ПРАВО

МОРОЗОВСЬКА Т.В.
СУЧАСНИЙ СТАН ДІЯЛЬНОСТІ ТА КОМПЕТЕНЦІЙ ЄС ЩОДО СИСТЕМИ
ЕКОЛОГІЧНИХ ПРАВ ЛЮДИНИ ТА ГРОМАДЯНИНА 92

Dr. S. S. S.
Список № 10
ВОРИЖНАЛОМ
ЗГІДНО *Dr. S. S. S.*